

COMUNA BALACEANA

JUDETUL SUCEAVA

COMISIA SCIM

Sedinta de lucru din data de 29.12.2023

Nr. 7 din 29.12.2023

Controlul intern managerial – Proiectare, Implementare, aplicare, actualizare atunci cand este cazul

In cadrul acestei sedinte de lucru, vom reaminti cateva idei fundamentale, pentru a intelege mai bine in ce consta control intern managerial si instrumentarul cu care opereaza, de asemenea este necesar sa se stie, cum sa se actioneze pentru a-l proiecta, reproiecta, implementa, dezvolta, aplica si evalua,

Controlul intern/managerial trebuie perceput ca una din functiile conducerii, fiind in sarcina echipei manageriale si a fiecarui salariat in parte, sa organizeze si sa asigure functionarea unor sisteme de control intern/managerial, care trebuie sa respecte prevederile legale in vigoare si sa se adapteze cat mai bine la specificul institutiei publice.

Pentru armonizarea sistemului legislativ romanesc, in materia controlului, cu legislatia Uniunii Europene, au fost elaborate mai multe acte normative, din care amintim (in ordine cronologica) urmatoarele:

- O.G 119 / 1999, privind controlul intern si controlul financiar preventiv, cu modificarile si completarile ulterioare;
- O.M.F.P. nr. 1792/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice privind angajarea, lichidarea, ordonantarea si plata cheltuielilor institutiilor publice, precum si organizarea, evidenta si raportarea angajamentelor bugetare si legale;
- Legea 234/2010 pentru completarea OG nr. 119/1999 privind controlul intern si controlul financiar preventiv;
- OSGG nr. 600 / 2018 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial al entitatilor publice.

Obiectivele generale ale controlului intern sunt:

- 1) Respectarea prevederilor legale, a reglementarilor si a deciziilor conducerii;
- 2) Realizarea atributiilor institutiei publice si atingerea obiectivelor stabilite, in conditii de economicitate, eficienta, eficacitate si randament;
- 3) Protejarea fondurilor publice impotriva pierderilor datorate erorii, risipei, fraudei sau abuzului;
- 4) Dezvoltarea, intretinerea si functionarea unor sisteme de colectare, stocare, prelucrare, actualizare si transmitere a datelor si informatiilor financiare si de management, precum si a unor sisteme de proceduri de utilizare, informare si raportare a datelor;

Totodata, conform prevederilor OSGG nr. 600 / 2018, conducatorii / managerii tuturor entitatilor publice (ordonatori de credite principali, secundari si tertiar) dobandesc obligatia de a dispune masurile necesare pentru elaborarea si dezvoltarea sistemelor de control intern / managerial pentru fiecare unitate, cu adaptarea la particularitatile cadrului legal, la specificul organizational, de finantare si de personal.

Prin acest ordin sunt aprobate si un numar de **16 standarde de control intern / managerial**.

Sfera controlului intern, asa cum este acesta detaliat prin cele 16 standarde, se refera la:

- Toate activitatile, programele, procedurile entitatilor publice;
- Intreg patrimoniul acestora;
- Intreaga structura organizatorica a institutiei publice;
- Toti salariatii institutiei.

Controlul intern / managerial trebuie astfel proiectat si implementat, incat sa actioneze permanent.

Conform prevederilor legale din tara noastra trebuie realizata o separare intre controlul intern si auditul intern.

Implementarea controlului managerial intern - se bazeaza pe o abordare in functie de riscurile atasate activitatii institutiei publice.

Evaluarea riscului – Evaluarea impactului materializării riscului, în combinație cu evaluarea probabilității de materializare a riscului. Evaluarea riscului o reprezintă valoarea expunerii la risc.

Expunere la risc – Consecințele, ca o combinație de probabilitate și impact, pe care le poate resimți o entitate publică în raport cu obiectivele prestabilite, în cazul în care riscul se materializează.

Gestionarea riscului – Măsurile întreprinse pentru diminuarea probabilității (posibilității) de apariție a riscului sau/și de diminuare a consecințelor (impactului) asupra rezultatelor (obiectivelor), dacă riscul s-ar materializa. Gestionarea riscului reprezintă diminuarea expunerii la risc, dacă acesta este o amenințare.

Impactul – Reprezintă consecința / efectele generate asupra rezultatelor (obiectivelor), dacă riscul s-ar materializa. Dacă riscul este o amenințare, consecința asupra rezultatelor este negativă, iar dacă riscul este o oportunitate, consecința este pozitivă.

In principiu, exista doua mari **categorii de riscuri**:

- Riscuri generale
- Riscuri specifice

Un sistem de control intern / managerial trebuie sa **cuprinda**:

- Intrumente generale de control intern – ce vizeaza riscurile generale (referitoare la functionarea institutiei in ansamblu ei); de exemplu: chestionare de control intern;

- Instrumente specifice de control intern ce vizeaza riscurile specifice (legate de fiecare activitate in parte); de exemplu: liste de activitati, liste de riscuri, formulare de alerta la risc.

Practic, Implementarea SCIM, vizeaza parcurgerea urmatoarelor **etape**:

- Evaluarea instrumentelor generale si specifice de control intern;
- Analiza raportului intre costurile suplimentare si efectele asteptate, generate de implementare;
- Elaborarea si aprobarea programului de implementare a sistemului de control intern;
- Monitorizarea executiei programului.

Este important de retinut, ca in practica nu se poate face o separare intre notiunile de “**control intern**”, “**proceduri**” sau “**managementul riscului**”, acestea fiind in relatii de complementaritate si trebuie sa coexiste si sa **functioneze impreuna**.

Notiunea de “**procedura**” este legata de aceea de “control intern” deoarece procedurile fac parte din instrumentele controlului intern, astfel spus, controlul intern opereaza cu proceduri.

Ce este o procedura?

Procedura = totalitatea pasilor ce trebuie urmati, a metodelor de lucru stabilite si a regulilor de aplicat, in vederea executarii oricarei activitati, operatiuni sau sarcini de lucru.

Procedura = inlantuire de sarcini realizate in cadrul unui proces/activitati conform unor reguli predefinite. Este caracterizata de un element generator si de o finalitate.

In activitatea de la nivelul institutiei publice, pot fi identificate cu usurinta multe exemple de proceduri, utilizate efectiv in practica, chiar daca persoanele implicate in aceste demersuri, nu le-au perceput ca atare si procedurile nu au fost materializate in forma scrisa:

- Procedura de calcul a drepturilor salariale;
- Procedura de organizare si desfasurare a concursurilor;
- Procedura de evaluare a performantelor personalului;
- Procedura de inventariere;
- Procedura de organizare si exercitare a controlului financiar preventiv, etc.

Cele sapte cerinte importante, pentru ca procedurile sa fie instrumente viabile de control intern sunt:

1. Sa fie definite pentru **fiecare** activitate care se desfasoara in cadrul unitatii
2. Sa fie integrate in componentele sistemului de organizare a unitatii
3. Sa fie precizate in documente scrise
4. Sa fie simple, complete, precise si adaptate

5. Sa fie actualizate regulat
6. Sa fie cunoscute
7. Sa fie aplicate

COMISIA SCIM

**Presedinte,
Georgel GROSU**

Secretariat Tehnic

Carmen ROȘCA